

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

Cap. IV. Quid de Obligatione monendi Pœnitentem ad denunciationem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

gravius obfutura, adhuc posset Confessarius dissimulare, quasi non audivisset, aut oblitus esset respondere; quia tunc dicere veritatem esset gladium illi porrigere, quo se, vel alium formaliter jugularet: Lug. apud Arr. Tann. Dicast. & alii. Ad quid autem teneatur Confessarius, si, cum deberet, non admonuit poenitentem de restitutione facienda, vide in Tract. de Restit. dicta d. 1. q. 5. c. 6. quæsit. 2.

CAPUT IV.

Quid de obligatione monendi Poenitentem ad denunciationem?

IN multis tenetur Confessarius monere poenitentem ad denunciandum, & primo in impedimentis dirimentibus matrimonium, juxta dicenda in Tract. de Matrim. Secundo, In monitoriis contra scientes, & non revelantes, juxta dicenda in Tract. de Censuris: Tertio, In delictis pendentibus in damnum tertii, communitatis, aut innocentium, juxta dicta de Charitate proximi tract. 2. d. 2. q. 1. c. 2. §. 6. Quarto, Præcipue monere debet de obligatione, quam habet poenitens sub pœna excommunicationis ipso facto reservatæ Papæ, si intra 12. dies (nunc intra mensem ex Decr. Congr. Generalis Inquisit. 1677.) à scientia delicti non denunciaret hæreticos (modo non sint publice tolerati, etsi commixtim vivant cum Catholicis) vel quomodolibet suspectos de hæresi, ex præcepto Inquisit. Generalis Cardin. ann. 1623. Quinam autem sint hujusmodi suspecti de hæresi, fuse habes tr. 2. d. 1. q. 1. c. 2. §. 4. de *Suspectis de hæresi*, ubi etiam circa finem habes, quid de libris tantum contra bonos mores? Porro de libris hæreticorum recurret fusior sermo q. seq. in Append. ubi de casibus reservatis in Bul. Cœn. Jam vero de Confessariis sollicitantibus; proindeque denunciandis, quoniam hic proprie locus, idcirco de iis hic fusius agam. Igitur obligatio denunciandi Confessarios sollicitantes habetur ex Constitutionibus Pauli IV. Pii IV. Pauli V. & Greg. XV. sed quoniam Bulla Greg. XV. præcipua est in præsentī materia regula, ac norma, idcirco ejus præcipue verba hic referemus, & explicabimus.

Itaque Bulla Greg. XV. quæ incipit *Universi Domini-cī gregis*, edita an. 1622. sic habet: *Statuimus, &c. quod omnes,*

omnes, & singuli Sacerdotes, tam Seculares, quam Regulares cujuscunque dignitatis, &c. qui personas, quæcunque illæ sint, ad inhonesta, sive inter se, sive cum aliis quomodolibet pertractanda in actu sacramentalis confessionis, sive ante, vel post immediate, sive occasione, vel prætextu confessionis hujusmodi, etiam ipsa Sacramentali confessione non sequuta, sive extra occasionem confessionis in confessionario, aut loco quocunque, ubi confessiones Sacramentales audiuntur, seu ad confessionem audiendam electo, simulant ibidem confessiones audire, sollicitare, vel provocare tentaverint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, sive tractatus habuerint, in Officio Sanctæ Inquisitionis severissime puniantur, &c. mandantes omnibus Confessariis, ut suos penitentes, quos noverint fuisse ab aliis, ut supra, sollicitatos, moneant de obligatione denunciandi sollicitantes, seu, ut præfertur, tractantes, Inquisitoribus, seu locorum Ordinariis prædictis. Quod si hoc officium prætermiserint, vel penitentes docuerint, non teneri ad denunciandum Confessarios sollicitantes, seu tractantes, ut supra; iidem locorum Ordinarii, & Inquisitores illos pro modo culpæ punire non negligant, &c.

* Præfatam Greg. Constitutionem nuperrime confirmavit Ben. XIV. in Bulla edita an. 1741. quæ incipit *Sacramentum Penitentia*, ubi declarat, sollicitantem esse denunciandum, *Etiamsi Sacerdos sit, qui jurisdictione ad absolutionem valide impertiendam careat, aut sollicitatio inter Confessarium, & Penitentem mutua fuerit, sive sollicitanti penitens consenserit, sive consensum minime præstiterit, vel longum tempus post ipsam sollicitationem jam effluxerit.* Venio jam ad explanationem Bullæ Greg. XV.

I. Omnes, & singuli Sacerdotes, &c. Est ergo denunciandus etiam simplex Sacerdos sollicitans: Pal. tr. 4. d. 9. p. 9. & alii communiter contra Bordon. & Leand. * quorum sententia nullo modo censenda est probabilis, præsertim, post laudatam Ben. XIV. Declarationem * Non autem, si Confessarius sollicitans sit Episcopus, vel Nuncius, vel Legatus, vel Officialis Sedis Apostolicæ, quia hi non sunt subjecti Inquisitoribus: Pal. num. 2. & alii. Neque, qui fingens, se esse Sacerdotem, sollicitet, audiendo confessionem: Pal. p. 9. n. 5. & alii communiter: si autem hic etiam absolvat, etiamsi non sollicitet, est denunciandus, utpote fide ministrans Sacramentum ex Constit. Greg. XIII. Neque demum est denunciandus interpret, licet sit Sacerdos, si penitentem ita
in

in confessione sollicitet, quia potius se tenet ex parte pœnitentis, ut nec denunciandus est ipse pœnitens sollicitans Confessarium. Pal. & alii.

II. *Personas, quæcunque illæ sint.*— Hoc est, siue mares sint, siue feminæ; imo, etiam si sint pueri, vel puellæ rationis expertes; solent enim parentes filios suos nondum rationis capaces Confessariis præsentare, ut eos paulatim ad hoc Sacramentum alliciant; unde, si Confessarius aliquem ex ipsis sollicitet, est denunciandus: Potest. t. 2. p. 3. c. 3.

III. *Ad inhonesta, &c.* Si Confessarius sollicitet ad furtum, homicidium, aut aliud gravius crimen, quamvis mortaliter peccet, non est denunciandus, sed tantum, si sollicitet ad res venereas, quod habetur, quomodolibet turpiter agat, tangat, loquatur, vel provocet ad obscæna, siue secum, siue cum aliis, siue etiam, ut mediet pro se, vel pro aliis, & probabilius, etiam turpiter tangat feminam inter confitendum somno, aut gravi morbo correptam; quia sic etiam tentat provocare: Bonac. Graff. & alii contra Jo. Sanc. aliosque. Imo, licet tantum tradat chartam continentem obscæna postea legendam, ut constat ex Prop. 6. damnata ab Alex. VII. *Confessarius, qui in Sacramentali confessione tribuit pœnitenti chartam postea legendam, in qua ad Venereus incitat, non censetur sollicitasse in confessione, ac proinde non est denunciandus.* Imo, etiam si famulo hujusmodi chartam det, alteri tradendam, quia in confessione ponit medium aptum ad sollicitationem. Denique, si inhonestos sermones, vel tractatus habeat, etiam sine animo provocandi pœnitentem ad turpia. Si autem actus externus sollicitationis sit de se venialis, ut si manum, vel pedem feminæ tangat, laudet de pulchritudine, &c. Pal. & alii apud Dian. putant, non esse denunciandum, dummodo pœnitens intelligat, Confessarium non habere animum progrediendi ulterius. Sed communiter contradicunt alii apud eundem Dian. quia, quamvis hæc extra Sacramentum forent venialia; tamen sunt mortalia, si fiant tempore confessionis, ob gravem injuriam irrogatam Sacramento: sicuti parum tibi relate ad jejunium prævium communioni. Hinc Peyrin. & alii apud eundem Dian. docent, esse denunciandum, etiam si sollicitatio fiat verbis ambiguis, & obscuris: nisi tamen constet, vel rationabiliter præsumatur, hæc prolata esse absque animo sollicitandi. In

In dubio autem de hac prava intentione : Bonac. Sanctarel. & alii dicunt, ita esse præsumendum, ex communiter contingentibus : addit tamen, oppositum à nonnullis Doctoribus existimari, quia in dubiis, & obscuris benignior interpretatio est facienda : *Reg. Jur. in 6.*

IV. *In actu Sacramentalis, &c.* Sex hic designantur casus sollicitationis denunciandæ : Primo, Si fiat *in actu Sacramentalis confessionis!* non ergo est denuncianda sollicitatio facta in administratione aliorum Sacramentorum : Castropal. & alii : Secundo, Si fiat *Immediate ante, vel post confessionem*, ita ut inter hanc, & sollicitationem nihil aliud mediet, quo se uterque diverterit ; unde, si extra Confessionale impudice loquantur sine ulla intentione prævia confessionis, & postea pœnitens tactus conscientia confessionem postulet, non tenetur denunciare, quia per accidens sequuta est confessio. Similiter, si post absolutionem alio externe divertant, & confessorius postea sollicitet extra confessionale, non videtur denunciandus. Pal. Jo. Sanc. Ægyd. Tertio, *Occasione confessionis*, nimirum petitiæ, vel factæ, ut si hodie vocatus ad audiendam cras confessionem, cras accedat, & nullo facto verbo de confessione sollicitet ; vel si post auditam hodie confessionem, & peccatum venereum pœnitentis, cras ad id eum sollicitet, Doctores communiter ; vel si pœnitens dicat Confessario, velle cras confiteri, & is statim sollicitet ; sumit enim occasionem ex petitione confessionis : Potestà, & alii contra Leand. Quarto, *Prætextu confessionis*, hoc est ejus ficto colore, ac velamine, ut si Confessarius fictè invitet ad confessionem, & accedentem ad Ecclesiam sollicitet, nullo sequuto verbo de confessione : Bord. & alii ; vel si mulier ex condicito vocet domum suam Confessarium, fingens, se velle confiteri, & pariter sequantur obscœna : Potestà, & alii communiter : Quinto, *In Confessionali*, quod scilicet construi solet ex tabulis ligneis cum lamina perforata, & collocatur in Ecclesia, Sacristia, Aula, &c. unice ad audiendas confessiones ; in hoc ergo Confessarius sedens, si turpiter loquatur cum quavis persona stante, aut sedente ante illud, est denunciandus, etsi nulla adsit intentio, occasio, prætextus, aut simulatio confessionis. Potestà, & alii contra Leand. requirunt simulationem confessionis. Sexto, *In loco quocunque, ubi confessiones Sacramentales audiuntur*, quale est genuflexorium in Sacristiis pro præparatione Sacerdotum,

tum, & gratiarum actione, ubi etiam confessiones audiendi solent: seu ad confessionem audiendam electo, scilicet hic & nunc ex placito Confessarii, ut scamnum, domus &c. Atque in his locis pro denunciando sollicitante requiritur simulatio confessionis; additur enim in Bulla *Simulantes ibidem confessiones audire.*

V. *Mandantes omnibus Confessariis, &c.* Ex quibus verbis eruitur, teneri Confessarios sub gravi monere poenitentem ab alio sollicitatum de denunciatione faciendam; ita ut, si culpabiliter non moneat, aut positive deobliget, puniri possit ab Ordinariis locorum, & ab Inquisitoribus, & incurrat etiam excommunicationem reservatam, aliasque poenas latas contra non monentes, aut deobligantes à denunciando hæreticos, vel quomodolibet suspectos de hæresi: Potestà, & alii ex Bulla Alexand. VII. *Licet alias*, an. 1660. confirmante ampliative Bullam Pauli V. *Romanus*, an. 1606. Quod si Confessarius sit idem, qui sollicitavit; tunc, si potest se ipsum deferre ad Inquisitores, vel Ordinarium, antequam denunciatur à poenitente, tenetur monere poenitentem de denunciatione faciendam, quia sic sibi non nocet; cum omnem poenam declinet: si autem id facere nequeat, non tenetur monere contra se; poenitens tamen non declinabit obligationem suam, ut mox dicam.

VI. *De Obligatione, &c.* Obligatio denunciandi Confessarium sollicitantem urget personam sollicitatam, seu mas sit, seu femina. Item eum, qui talem sollicitationem vidit, aut propriis auribus audivit. Item eum, qui scit auditu immediato ex dicto ipsius sollicitantis, aut personæ sollicitatæ, dummodo sit fide digna; idque, etiamsi ab his sciverit sub secreto naturali, & iurato: nisi vero secretum sit ex consilio petito, cum consilium inductum in favorem non sit retorquendum in detrimentum: Potestà, & alii. Qui autem scit auditu mediato, nempe à tertia persona etiam fide digna, excusatur à denunciando à Bordon. quia *l. 2. ff. de Aqu. plu. de auditu mediato dicitur: Quod audis, nescire diceris.* Sed non excusatur à Bon. Potest. & aliis, quia dat viam inquirendi in causa Fidei, & hoc colligitur ex edicto Inquisitionis universalis, ubi habetur, *Qui scierit, vel audierit.*

Quæres primo, Cui fieri debeat huiusmodi denuntiatio?

Re-

Respondeo, Deberę fieri judicialiter Tribunali S. Officii, ubi est, vel Ordinario loci ex hac ipsa const. Greg. XV. & quidem nulla præmissa correctione fraterna, utpote in causa Fidei ex citata Bull. Alex. VII. *Licet alias*; quidquid olim docuerunt Doctores. Fieri autem debet, ubi non est Tribunal S. Officii, intra 12. dies à scientia delicti sub pœna excommunicationis lætæ sententiæ reservata Papæ ex præcepto Inquisit. universalis an. 1623., sed nunc satis est, si fiat intra mensem ex decreto Inquisitionis Generalis an. 1677. Si autem pœnitens obligatus ad denunciandum ante dictum tempus petat confessionem, absolvi poterit, modo sit timoratæ conscientiæ, & promittat, se ante præstitutum tempus denunciaturum, quia sic satis est dispositus ad Sacramentum: Bordon. & alii. Si vero ob denunciationem tempore præfinito omissam incidit jam in excommunicationem, Dian. contra Lucium ait, nec posse absolvi ab habente privilegium in casus papales, nisi prius denunciaret, quia satisfaciendum est parti in causa spectante ad Fidem.

Quæres secundo, Quinam sollicitantes excusentur ab hac obligatione denunciandi?

Respondeo primo, Non excusari sollicitatum à denunciatione per hoc, quod confiteatur cum sollicitante, & hic eum absolvat absque onere denunciandi, ut constat ex Prop. 7. ab Alex. VII. damnata: *Modus evadendi obligationem denunciandæ sollicitationis est, si sollicitans confiteatur cum sollicitante, hic potest illum absolvere absque onere denunciandi.* Ratio est, quia onus denunciandi imponitur pœnitenti sollicitato à Pontifice, non à Confessario: qui tantum illud declarat: ergo, licet Confessarius id non faciat, adhuc tenetur pœnitens ad denunciationem. Neque excusatur, si sollicitationem probare non possint, ut docent communissime contra nonnullos apud Mendo. Ratio desumitur tum ex praxi inquisitionis, tum ex verbis hujus constitutionis, *Testibus etiam singularibus.* Similiter non excusatur, si femina sollicitata sit complex, seu sollicitationi consenserit: ita contra Portell. Simanch. Pegna, & alios apud Dian. docent communius cæteri cum Bonac. Avegn. Sanctarel. Dian., & patet ex quadam epistola nomine Urbani VIII. ad Archiepiscopum Mediolanensem missa an. 1624. apud eundem Dian. & alia missa ad Archiepiscopum

piscopum Neapolitanum Caracciolo 27. Sept. 1614. * & præcipue ex supra citata declaratione Bened. XIV. * Esto non debeat talis femina suum consensum prodere, nec de eo interrogari, nec in actis Curiae scribi, etiam si à complice Confessario manifestaretur; idemque est, si ipsa prior sollicitaverit, & Confessarius etiam minis coactus confenserit, quia jam habetur tractatus de rebus obscenis: secus vero, si Confessarius eam repulerit, ut patet. Probabilius nec excusatur, si constet, Confessarium esse emendatum, ut contra Sot. Peyr. Lez. Pal. docent Suar. Bonac. Dian. Potest. & alii, quia finis denunciationis etiam in suspectis de hæresi est punitio delinquentis ad aliorum exemplum. * Accedit, quod Bened. XIV. declaravit, denunciationem esse faciendam, etiam si longum tempus post sollicitationem effluerit. *

Respondeo secundo, Sollicitatum excusari à denunciatione facienda ob impotentiam physicam, vel moralem. Hinc, si ob ægritudinem, vel clausuram, aliudve impedimentum non possit personaliter accedere ad Judicem, ad id non tenetur; sed in hoc casu, quamquam Sanch. Henr. Azor. & alii dicant, non teneri pœnitentem ad denunciandum per literas, quia hæc amitti possunt, neque per internuncium, quia apud hunc iramaret Confessarium: tamen absolute dicendum, quod, qui non potest personaliter accedere ad denunciandum, monere debet Judicem per internuncium, ut mittat domum Notarium, & aptior Nuncius esse potest aliquis Confessarius, cui etiam Judex committere potest, ut recipiat denunciationem in scriptis cum juramento, & subscriptione denunciantis ex Decr. S. Congr. jussu Urb. VIII. an, 1624. apud Bordon. Ratio est, quia sumus in causa spectante ad bonum publicum. Quod si pœnitens, neque per internuncium denunciare possit, Tambur. & alii dicunt, Confessarium non teneri vices pœnitentis supplere, quia onus denunciandi non est Confessarii, sed pœnitentis; sed oppositum eruitur ex citata Epistola ad Archiepiscopum Mediolanensem, & ratio est, quia agitur de causa Fidei. Neque tenetur pœnitens denunciare, si ex denunciatione imminet damnum notabile, puta jactura famæ, honoris, vitæ, aut magnæ partis bonorum sibi, vel suis consanguineis, & affinibus, quia sollicitans non est hæreticus formalis, sed suspectus de hæresi, ideoque præceptum denunciationis non obligat cum tanto onere: Lezan. & alii apud

apud Dian., qui idem docent, si Confessarius sollicitans sit consanguineus personæ sollicitatæ, quia damnum illius censetur damnum proprium, quod extendunt aliqui ad quartum gradum, sed nimis laxè, alii etiam ad vinculum arctissimum amicitiae, sed laxissime: excusatur pariter, si sollicitator sit mortuus: Potest., & alii. Si persona sollicitata denunciavit, excusatur, qui ab ea audivit, quia nihil adderet; secus vero, si fuerit testis oculatus, aut auritus, aut si audierit ab ipso sollicitante: nisi vero iste seipsum detulerit apud Judicem.

Si femina sollicitata, eo quod sollicitationi consenserit, non possit induci ad denunciandum, videndum primo, an possit opinionibus benignis (vere tamen, ac solide probabilibus) liberari. Si non potest, Sacra Congregatio Inquisitionis annuente Pontifice decrevit in supra cit. Epist. ad Archiepisc. Mediolanens., ut Episcopus, vel Inquilitor tribuat Confessario facultatem accipiendi denunciationem in scriptis; & sub juramento, quam statim deferat ad Judicem competentem. At, si neque ad id possit poenitens induci, voluit Pontifex, ut ad S. Sedem recurratur pro opportuno remedio, & interim non absolvatur poenitens, utpote indispositus, & aliquando S. Sedes rescripsit, dando facultatem absolvendi pro ea vice poenitentem citra onus denunciandi, quod fatebatur subire non posse prætextu magnæ verecundiae, & panici cujusdam timoris.

VII. *Quod si hoc Officium, &c.* Ex his verbis eruitur, Confessarium, qui non monet poenitentem de obligatione denunciandi, & sic eum absolvit, esse & ipsum denunciandum, ut suspectum de Fide. De obligatione autem denunciandi Confessarium non monentem eodem modo discurrendum, ac supra dictum est de obligatione denunciandi Confessarium sollicitantem.

* Illud denique hic advertite, quod ex Decreto Bened. XIV. die 5. Augusti: 1745. Sacerdotes; vel in actu Sacramentalis Confessionis, vel illius occasione, aut prætextu ad turpia sollicitantes perpetuam inhabilitationem incurrun- tur ad Sacrificii Missæ celebrationem. Eandem poenam ex eod. Decr. incurrun- tur Sacerdotes abutentes Sacrificio Missæ ad fortilegia. *

R.P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. Dd CA-